

ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΟΛΥΦΩΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Παρουσιάζοντας την Έλληνική Φιλοσοφική Έπιθεώρηση θεωρούμε χρέος νά εξηγήσουμε στό έλληνικό πνευματικό κοινό, πρὸς τό ὁποῖο ἡ περιοδική αὐτή ἔκδοση ἀπευθύνεται, ποιές ἀρχές ἐπιδιώχθηκε νά ἐφαρμοσθοῦν μέ τήν ἐμφάνισή της, καί σέ ποιούς στόχους ἀπέβλεψαν ὄσοι ἐπροχώρησαν μέ ἀποφασιστικότητα, παραμερίζοντας τεράστιες δυσχέρειες, στήν πραγμάτωση ἑνός αἰτήματος, γιά τήν ὁποία δέν ὑπῆρχαν πιά περιθώρια καθυστέρησης. Ἡ γέννηση τοῦ Περιοδικοῦ εἶναι καρπός ὄριμης σκέψης καί μακροχρόνιων διεργασιῶν, μέ ἀποκορύφωμα τήν ἀπόφαση τῆς Γενικῆς Συνέλευσης τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφικῆς Ἑταιρείας τῆς 18ης Ἰουνίου 1983.

Στήν Ἑλλάδα, τά φιλοσοφικά περιοδικά ἐφανίστηκαν σχετικῶς ὄψιμα, περιστασιακά καί μέ ἀσυνέχεια, ἀνάλογα πρὸς τίς συνθήκες πού κατά καιρούς ἐπικρατοῦσαν στά διάφορα ἐπίπεδα φιλοσοφικῆς δραστηριότητας. Κατά τίς τρεῖς τελευταῖες δεκαετίες ἔκαναν τήν ἐμφάνισή τους ἀξιόλογα περιοδικά, εὐρύτερου φιλοσοφικοῦ προβληματισμοῦ, μέ θαυμαστές φιλοσοφικές πρωτοβουλίες. Ὡστόσο τό πρότυπο ὄλων τῶν ἑλληνικῶν περιοδικῶν μέ αὐστηρά τεχνικό φιλοσοφικό χαρακτήρα ὑπῆρξε τό Ἄρχεῖον Φιλοσοφίας καί Θεωρίας τῶν Ἐπιστημῶν, πού χρονικά ἐκάλυψε τή δεκαετία τοῦ '30. Σήμερα ἐκδίδονται στή χώρα ἔγκυρα φιλοσοφικά περιοδικά μέ ἰδιαίτερη, τό καθένα, φυσιογνωμία: ἄλλα ἀπευθύνονται, κατά πρῶτο λόγο, στό διεθνές φιλοσοφικό κοινό· ἄλλα, κατ' ἀποκλειστικότητα, καθιστοῦν γνωστά στούς Ἕλληνες ἀναγνώστες φιλοσοφικά ἐπιτεύγματα πού ἔχουν δεῖ τό φῶς τῆς δημοσιότητας στό ἐξωτερικό.

Ἡ Ἑλληνική Φιλοσοφική Ἐπιθεώρηση δέν εἶναι ἀπλῶς ἓνα ἀκόμη «ὄργανο», καθὼς τόσα ἄλλα ἔντυπα· ἀποτελεῖ τήν ἔκφραση τῆς πνευματικῆς δραστηριότητας τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφικῆς Ἑταιρείας ἡ ὁποία, ἀπό τήν ἀρχή, ἐφιλοδόχησε νά συγκροτήσῃ τόν χώρο συνάντησης, ἀντιπαράθεσης καί σύνθεσης ὄλων ἀνεξαιρέτως τῶν ἑλληνικῶν φιλοσοφικῶν δυνάμεων, ἀλλά καί ν' ἀναδειχθεῖ σ' ἓνα δυναμικό παράγοντα γιά τήν καλλιέργεια, τήν προώθηση καί τήν ἀξιοποίηση τοῦ σημερινοῦ ἑλληνικοῦ φιλοσοφικοῦ στοχασμοῦ. Ἡ Ἑλληνική Φιλοσοφική Ἑταιρεία, πού ἔχει τήν εὐθύνη τῆς ἔκδοσης τοῦ Περιοδικοῦ, συγκεντρώνει τούς περισσότερους ἐργάτες ἀπ' ὄσους καλλιεργοῦν τό φιλοσοφικό λόγο μέ κύρος ἐπιστημονικό. Ἀπό τήν ἀποψη αὐτή, ἡ Ἑλληνική Φιλοσοφική Ἐπιθεώρηση θά εἶναι κάτοπτρο πού θ' ἀντανακλᾷ τήν εἰκόνα τῆς Ἑταιρείας, καί, γιά τό λόγο αὐτόν, ἀκριβῶς, θά ἐπιτελεῖ μία λειτουργία πλούσια σέ διαστάσεις.

Ἡ Ἑλληνική Φιλοσοφική Ἐπιθεώρηση ἔρχεται νά καλύψει ἓνα κενό· εἶναι τό κενό τῆς αὐστηρά ἐπιστημονικῆς ἐνημέρωσης καί τῆς ἔγκυρης πληροφόρησης τῶν Ἑλλήνων φιλοσοφούντων, καθὼς καί ὄσων, μέ ὁποιοδήποτε τρόπο, ἀσκοῦν τό ἐνέργημα τῆς φιλοσοφίας. Ὡς τώρα τό κενό αὐτό εἶχε δημιουργηθεῖ καί συντηρηθεῖ ἀπό τήν ἔλλειψη φιλοσοφικῆς ἐπικοινωνίας. Στήν ἔλλειψη αὐτή ἐρχόταν νά προστεθεῖ καί ἡ ὑπο-

τονική ένασχόληση τῶν φιλοσοφούντων μέ τά ἐπίκαιρα καί ζωντανά θέματα τοῦ φιλοσοφικοῦ στοχασμοῦ. Ἡ θεραπεία τῆς κατάστασης αὐτῆς καθιστά ἀναγκαία τήν ὑπαρξη ἑνός φιλοσοφικοῦ ἐντύπου πού νά μήν ἔχει τή μορφή Ἐπετηρίδας, ἀλλά νά συλλαμβάνει τήν οὐσία τῶν γεγονότων καί νά ἀνταποκρίνεται στίς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ Ἑλληνική Φιλοσοφική Ἐπιθεώρηση πρέπει νά καταστεί περιοδικό μέ τέτοια κατευθύνση ὥστε νά ἐνώσει τή φιλοσοφία μέ τή ζωή, τήν πανεπιστημιακή παιδεία μέ τή μέση ἐκπαίδευση, τόν ἐπιστήμονα μέ τόν ἀνήσυχο ἄνθρωπο πού ἔχει φιλοσοφική διάθεση καί ἀπεχθάνεται τόν ἐρασιτεχνισμό καί τό δογματισμό. Ἡ ἀνάγκη συγκεκριμένου τρόπου κάλυψης τοῦ κενοῦ πού ἐπισημαίνεται καί ἡ πραγμάτωση τῶν αἰτημάτων πού προβάλλονται ὑπαγορεύουν καί τήν ἰδιοτυπία τοῦ Περιοδικοῦ μας:

1. Θά διευθύνεται ἐκάστοτε συλλογικά, ὥστε ν' ἀποφευχθοῦν γιά πάντα κάθε λογῆς ἰδιοποιητικοί κίνδυνοι, πού τόσο συχνά ἐμφωλεύουν σέ πνευματικά ἐγχειρήματα ἀνάλογης εὐρύτητας, καί οἱ εὐθύνες τῆς λειτουργίας του νά κατανέμονται δίκαια.

2. Τήν εὐθύνη γιά τήν ἐκδόση τοῦ Περιοδικοῦ θά ἔχει τό ἐκάστοτε Διοικητικό Συμβούλιο τῆς Ἐταιρείας, τῆς ὁποίας τό Καταστατικό ὀρίζει σοφά πώς τά μέλη τοῦ Συμβουλίου δέν εἶναι ἀμέσως ἐπανεκλέξιμα στό ἴδιο ἀξίωμα· ἐτσι διασφαλίζεται ἡ δημοκρατική ἐναλλαγή καί ἡ ἀνανέωση τῶν προσώπων πού μετέχουν σ' αὐτό.

3. Θά πλαισιώνεται ἀπό Ἐπιστημονική Ἐπιτροπή ἀποτελούμενη ἀπό τά ἐγκυρότερα πρόσωπα πού διακονοῦν τή φιλοσοφία στήν Ἑλλάδα, ἀπό Ἐπιτροπή Σύνταξης καί Διακίνησης, μέ εὐρύτατη σύνθεση, καί ἀπό εὐρύ ἐπιτελεῖο ἐκλεκτῶν Ἐπιστημονικῶν Συνεργατῶν καί Ἀνταποκριτῶν πού θά κινοῦνται στήν περιοχὴ τῆς ἐπιστημονικῆς τεχνικῆς καί ἀσκοῦν κατά κύριο λόγο τό ὑψηλό ἔργο τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ λειτουργοῦ.

4. Θά εἶναι περιοδικό γραμμένο ἀποκλειστικά στή νεοελληνική γλῶσσα, ὥστε νά διαβάζεται ἀπό ὅλους τοὺς Ἕλληνας.

5. Θά ἀπευθύνεται στοὺς φιλοσοφούντες καί στοὺς στοχαζόμενους ἀνθρώπους τόσο τῆς ἑλληνικῆς ἐπικράτειας ὅσο καί τῆς ἑλληνικῆς περιφέρειας, ἀλλά καί τῆς ἑλληνικῆς Διασποράς.

6. Θά προσφέρεται ὡς φιλοσοφικό ἐργαλεῖο γιά τίς δραστηριότητες τῶν μελῶν τῆς Ἐταιρείας ἀπό τῆς ὁποίας τοὺς κόλλπους προῆλθε, ἀλλά καί, γενικότερα, θά εἶναι βήμα ἐλεύθερο γιά τοὺς ἐπιστήμονες ὄλων τῶν βαθμίδων: τοὺς ἐπιστημονικούς συνεργάτες, τοὺς λέκτορες, τοὺς καθηγητές ὄλων τῶν βαθμίδων τῶν Α.Ε.Ι. καί ὄλων τῶν πνευματικῶν ἰδρυμάτων, ἀλλά καί ὄσους διακονοῦν καί διδάσκουν τή φιλοσοφία στό χῶρο τῆς ἀνώτερης καί, ἰδιαίτερα, τῆς μέσης ἐκπαίδευσης. Θ' ἀπευθύνεται ἀκόμη σ' ὅλους τοὺς προβληματιζόμενους ἀνθρώπους πού ἐπιθυμοῦν — ἢ καί χρειάζονται — ν' ἀποκτήσουν ἕνα ἔγκυρο καί ὑψηλῆς στάθμης ἐντυπο ὄργανο, γραμμένο σέ γλῶσσα ἑλληνική, αὐστηρά ἐπιστημονικό καί ὀδηγητικό, μέ τή βοήθεια τοῦ ὁποίου νά προγραμματίζουν καί νά πραγματοποιοῦν δημιουργικά τή μεθοδική στερέωση τῶν πνευματικῶν ἐπιδιώξεών τους. Μέ ἄλλα λόγια, ἡ Ἑλληνική Φιλοσοφική Ἐπιθεώρηση ἔρχεται νά ἀνταποκριθεῖ στίς ἀπαιτήσεις ἑνός κοινοῦ εὐρύτατου καί ἐπιστημονικά ἀπαιτητικοῦ. Ξεχωριστό θά εἶναι τό ἐνδιαφέρον τοῦ Περιοδικοῦ γιά τή νεότητα, ἰδιαίτερα τή φοιτητική, πού σπουδάζει φιλοσοφία στά πνευματικά ἰδρύματα τῆς χώρας μας καί τοῦ ἐξωτερικοῦ καί πρόκειται ν' ἀσκήσει τό ἔργο τῆς φιλοσοφίας στή δευτεροβάθμια ἐκπαίδευση.

7. Θα περιέχει, ανάλογα προς τή φύση τοῦ κάθε τεύχους, αὐτοτελῆ πρωτότυπα κείμενα, ἐπιστημονικές ἀνακοινώσεις, βιβλιοκρισίες, παρουσιάσεις βιβλίων, διαρκές Δελτίο Ἑλληνικῆς Φιλοσοφικῆς Βιβλιογραφίας, φιλοσοφικές συζητήσεις, ἀπόψεις καί σχόλια, καθὼς καί εἰδήσεις ἀπὸ τὴν ἑλληνική καί παγκόσμια φιλοσοφική κίνηση.

8. Θα ἐνημερώνει, θά καθοδηγῆ καί θά ἀπηγεῖ ὄλες τίς ἀπόψεις ἐκείνων πού ἐπιθυμοῦν ν' ἀποδεχθοῦν τίς πρωτοβουλίες του γιά τή μελλοντική διαμόρφωση τῆς φιλοσοφικῆς ἐπιστήμης, καί εἶναι πρόθυμοι νά συμβάλλουν στήν προαγωγή τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφικῆς διανόησης.

9. Ἡ Ἑλληνική Φιλοσοφική Ἐπιθεώρηση θά εἶναι περιοδικό σύγγραμμα φιλελεύθερων δημοκρατικῶν ἀρχῶν, ἀνοικτό σ' ὄλα ἀνεξαιρέτως τά φιλοσοφικά ρεύματα, ὄλες τίς φιλοσοφικῆς μορφῆς ἰδεολογίες καί ὄλες τίς καθιερωμένες ἢ διαφαινόμενες ἐπιστημονικές τάσεις, ὥστε ν' ἀποτελεῖ ἓνα βῆμα, ὅπου θά δοκιμάζεται ὁ ἀδέσμευτος καί ἀπροκατάληπτος φιλοσοφικός στοχασμός, μέ μόνο καί ἀποκλειστικό κριτήριό τὴν ἐπιστημονικά τεκμηριωμένη ἀρτιότητα τῶν κειμένων πού θά φιλοξενεῖ.

10. Ἡ Ἑλληνική Φιλοσοφική Ἐπιθεώρηση θά εἶναι τό ὄργανο γιά τὴν ἐπίτευξη μιᾶς πολυφωνικῆς φιλοσοφικῆς ἐπικοινωνίας. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ στηρίζεται ὄχι μόνο στήν ἀμέριστη συμπαράσταση ὄλων τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρείας, ἀλλά καί στή βοήθεια ὄλων τῶν καλοπροαίρετων καί ἄξιων ἔργατῶν τοῦ φιλοσοφικοῦ λόγου. Ἡ προσφορά τους θά ἀποτελεῖ τὴν ἔκφραση τῆς προσωπικῆς τους συμβολῆς πρὸς μιᾶ συλλογική προσπάθεια πού ἀποβλέπει στήν ἀνοδο τῶν φιλοσοφικῶν σπουδῶν καί στή δυναμική πορεία τῆς φιλοσοφίας στήν ἴδια τὴν κοιτίδα της.

Ὡς ἔκφραση τῶν ἐπιστημονικῶν ἀναζητήσεων πού ἀναφαίνονται μέσ' ἀπὸ τίς πολύμορφες δραστηριότητες τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφικῆς Ἑταιρείας, καί ὡς καθρέπτης τῶν φιλοσοφικῶν δραστηριοτήτων καί τῶν πνευματικῶν ἀντιλήψεων τοῦ σύγχρονου ἑλληνισμοῦ, ἡ Ἑλληνική Φιλοσοφική Ἐπιθεώρηση φιλοδοξεῖ, μέ συνεχεῖς βελτιώσεις, νά ἀναδειχθεῖ σέ φιλοσοφικό περιοδικό ἀντάξιο τῶν γνωστότερων σήμερα δόλων διεθνῶν φιλοσοφικῶν ἐκδόσεων. Μέ τὴ βεβαιότητα ὅτι ἡ ἔκδοσή τοῦ Περιοδικοῦ αὐτοῦ ἐπιβάλλεται ἀπὸ τά ἴδια τά πράγματα, ἐλπίζουμε πὼς ἡ ἐμφάνισή του θά χαιρετισθεῖ ἀπὸ ὄλους.